

ÅRSREGNSKAPET FOR REGNSKAPSÅRET 2023 - GENERELL INFORMASJON

Enheten

Organisasjonsnummer:	840 667 022
Organisasjonsform:	Stiftelse
Foretaksnavn:	STIFTELSEN FRITT ORD
Forretningsadresse:	Uranienborgveien 2 0258 OSLO

Regnskapsår

Årsregnskapets periode:	01.01.2023 - 31.12.2023
-------------------------	-------------------------

Konsern

Morselskap i konsern:	Ja
Konsernregnskap lagt ved:	Nei

Regnskapsregler

Regler for små foretak benyttet:	Nei
Benyttet ved utarbeidelsen av årsregnskapet til selskapet:	Regnskapslovens alminnelige regler

Årsregnskapet fastsatt av kompetent organ

Bekreftet av representant for selskapet:	Knut Olav Åmås
Dato for fastsettelse av årsregnskapet:	17.06.2024

Grunnlag for avgivelse

År 2023: Årsregnskapet er elektronisk innlevert
År 2022: Tall er hentet fra elektronisk innlevert årsregnskap fra 2023

Det er ikke krav til at årsregnskapet m.v. som sendes til Regnskapsregisteret er undertegnet. Kontrollen på at dette er utført ligger hos revisor/enhetens øverste organ. Sikkerheten ivaretas ved at innsender har rolle/rettighet for innsending av årsregnskapet via Altinn, og ved at det bekreftes at årsregnskapet er fastsatt av kompetent organ.

Brønnøysundregistrene, 02.07.2025

Resultatregnskap

Beløp i: NOK	Note	2023	2022
Finans- og investeringsinntekter	2	262 000 000	-234 000 000
Sum anskaffede midler		262 000 000	-234 000 000
Forbrukte midler			
Kostnader knyttet til anskaffelse av midler		2 000 000	2 000 000
Tilskudd, bevilgninger m.v. til oppfyllelse av org. formål	3	101 000 000	154 000 000
Kostnader til aktiviteter som oppfyller formålet	4,5	41 000 000	40 000 000
Kostnader knyttet til organisasjonens formål		142 000 000	194 000 000
Sum forbrukte midler		144 000 000	196 000 000
Ordinært resultat før skattekostnad		118 000 000	-430 000 000
Ordinært resultat etter skattekostnad		118 000 000	-430 000 000
Årsresultat		118 000 000	-430 000 000
Tillegg/Reduksjon egenkapital			
Annen formålskapital		118 000 000	-430 000 000

Balanse

Beløp i: NOK	Note	2023	2022
EIENDELER			
Anleggsmidler			
Bevaringsverdige eiendeler			
Tomter, bygninger og annen fast eiendom	5,6	35 000 000	35 000 000
Sum bevaringsverdige eiendeler		35 000 000	35 000 000
Finansielle anleggsmidler			
Investering i datterselskap	7	71 000 000	71 000 000
Investeringer i aksjer og andeler	9,10	457 000 000	458 000 000
Andre fordringer	7,8,9,1 0	208 000 000	229 000 000
Sum finansielle anleggsmidler		736 000 000	758 000 000
Sum anleggsmidler		771 000 000	793 000 000
Fordringer			
Andre fordringer	9	6 000 000	5 000 000
Sum fordringer		6 000 000	5 000 000
Investeringer			
Markedsbaserte aksjer	11	1 410 000 000	1 268 000 000
Andre markedsbaserte finansielle instrumenter	12,13	1 431 000 000	1 497 000 000
Sum investeringer		2 841 000 000	2 765 000 000
Bankinnskudd, kontanter og lignende			
Bankinnskudd, kontanter og lignende	14	57 000 000	15 000 000
Sum bankinnskudd, kontanter og lignende		57 000 000	15 000 000
Sum omløpsmidler		2 904 000 000	2 785 000 000
SUM EIENDELER		3 675 000 000	3 578 000 000

FORMÅLSKAPITAL OG GJELD

Balanse

Beløp i: NOK	Note	2023	2022
Formålskapital			
Grunnkapital			
Grunnkapital		1 000 000 000	1 000 000 000
Sum innskutt formålskapital		1 000 000 000	1 000 000 000
Formålskapital med selvpålagte restriksjoner			
Annen formålskapital		2 596 000 000	2 477 000 000
Sum formålskapital	15	3 596 000 000	3 477 000 000
Gjeld			
Kortsiktig gjeld			
Leverandørgjeld		3 000 000	3 000 000
Skyldige offentlige avgifter		1 000 000	1 000 000
Annen kortsiktig gjeld	16	75 000 000	97 000 000
Sum kortsiktig gjeld		79 000 000	101 000 000
Sum gjeld		79 000 000	101 000 000
SUM FORMÅLSKAPITAL OG GJELD		3 675 000 000	3 578 000 000

FRITT ORD

Årsregnskap
2023

Stiftelsen Fritt Ord

Aktivitetsregnskap for perioden 1. januar til 31. desember

	Noter	2023 (mill. kr.)	2022 (mill. kr.)
Anskaffelse av midler			
Finans- og investeringsaktiviteter			
Mottatt aksjeutbytte		3,0	4,1
Realisert gevinst ved salg av verdipapirer		92,7	293,4
Realisert tap ved salg av verdipapirer		(6,4)	(27,7)
Renteinntekter		20,7	18,0
Ned-/oppskriving finansielle anleggsmidler		(25,0)	0,0
Verdiendring finansielle instrumenter		210,4	(533,8)
Verdiendring private equity-investeringer	2	(32,8)	11,7
Sum anskaffelse av midler		262,6	(234,2)
Forbrukte midler			
Kostnader til anskaffelse av midler			
Forvaltningskostnad investeringsaktiviteter		2,4	2,5
Bevilgninger til oppfyllelse av formålet			
Bevilget til vedtektsfestede formål	3	100,7	153,7
Kostnader for aktiviteter som oppfyller formålet			
Seminarkostnader/egne initiativer		12,3	12,4
Lønnskostnader	4	19,0	17,6
Avskrivning på varige driftmidler	5	0,3	0,3
Annen driftskostnad	4	9,5	10,0
Sum kostnader for aktiviteter som oppfyller formålet		41,1	40,2
Sum forbrukte midler		144,2	196,3
Arets aktivitetsresultat		118,4	(430,5)
Overført til/(fra) annen formålskapital		118,4	(430,5)

1.2

Stiftelsen Fritt Ord

Balanse pr. 31. desember Eiendeler

	Noter	2023 (mill. kr)	2022 (mill. kr)
Anleggsmidler			
Formålstjenlige investeringer			
Bygg og innredninger	5	27,4	27,7
Aksjer i European Foundation House	6	7,8	7,8
Investeringer i datterselskaper	7	71,0	71,0
Fordring datterselskap	7	78,4	88,7
Andre fordringer	8	97,6	90,6
<i>Sum formålstjenlige investeringer</i>		282,2	285,8
Finansielle anleggsmidler			
Investeringer i tilknyttede selskaper	9	315,6	346,6
Fordring i tilknyttet selskap	9	2,3	2,3
Investeringer i andre selskaper	10	141,1	111,2
Annen langsiktig fordring		30,0	47,5
<i>Sum finansielle anleggsmidler</i>		488,9	507,5
Sum anleggsmidler		771,1	793,3
Omløpsmidler			
Fordringer			
Fordringer tilknyttede selskaper	9	3,0	3,0
Diverse fordringer		2,9	2,5
<i>Sum fordringer</i>		5,9	5,4
Investeringer			
Markedsbaserte aksjer og aksjefond	11	1 409,6	1 267,3
Obligasjoner	12	927,6	900,9
Andre finansielle instrumenter	13	503,7	596,6
<i>Sum investeringer</i>		2 840,9	2 764,7
Kontanter og bankbeholdning	14	56,7	14,9
Sum omløpsmidler		2 903,4	2 785,1
Sum eiendeler		3 674,5	3 578,4

1.3

Stiftelsen Fritt Ord

Balanse pr. 31. desember Formålskapital og gjeld

	Noter	2023 (mill. kr)	2022 (mill.kr)
Formålskapital			
Grunnkapital		1 000,0	1 000,0
Annen formålskapital		2 595,3	2 476,8
Sum formålskapital	15	3 595,3	3 476,8
Gjeld			
Kortsiktig gjeld			
Leverandørgjeld		3,5	3,1
Skyldig offentlige avgifter		0,9	1,1
Pensjonsforpliktelse	16	1,4	1,4
Annen kortsiktig gjeld		3,3	3,0
Ikke utbetalte bevilgninger		70,2	93,0
Sum kortsiktig gjeld		79,3	101,6
Sum gjeld		79,3	101,6
Sum formålskapital og gjeld		3 674,5	3 578,4

Restforpliktelser

9, 13

Oslo, 17. juni 2024

Grete Brochmann
Styrets leder

Bård Vegar Solhjell
Nestleder

Bjame Kveim Lie
Styremedlem

Anine Kierulf
Styremedlem

Frank Rossavik
Styremedlem

Sigrun Slaggard
Styremedlem

Sylo Taraku
Styremedlem

Knut Olav Åmås
Adm. direktør

Stiftelsen Fritt Ord

Kontantstrømsoppstilling for perioden 1. januar til 31. desember

	2023	2022
	(mill. kr)	(mill. kr)
Periodens aktivitetsresultat	118,4	(430,5)
Netto realisert tap/(gevinst) ved salg av verdipapirer	(86,3)	(265,7)
Urealisert verdiendring	(144,2)	527,4
Avskrivninger	0,3	0,3
Bevilget til vedtektsfestede formål	100,7	153,7
Endring i tidsavgrensninger	20,9	(59,3)
<i>Tilført fra driften</i>	9,8	(74,1)
Finans- og investeringsaktiviteter		
Salg aksjer/andeler/finansielle instrumenter	396,1	1 023,1
Kjøp aksjer/andeler/finansielle instrumenter	(240,7)	(847,3)
<i>Sum tilført fra investeringsaktiviteter</i>	155,4	175,7
Bevilgninger til oppfyllelse av formålet		
Utbetalte bevilgninger i perioden	(123,5)	(133,9)
<i>Sum utbetalt til til vedtektsfestede formål</i>	(123,5)	(133,9)
Sum likviditetsendringer i perioden	41,7	(32,3)
Likviditetsbeholdning pr. 01.01.	14,9	47,2
Likviditetsbeholdning pr. 31.12.	56,7	14,9

Stiftelsen Fritt Ord

Noter til regnskapet

31. desember 2023

Generelt

Stiftelsen Fritt Ord er stiftet 7. juni 1974 og er en stiftelse med et ideelt, allmenntilgitt formål.

1. Regnskapsprinsipper

Regnskapet er satt opp i samsvar med regnskapslovens bestemmelser og god regnskapsskikk for ideelle organisasjoner. Stiftelsens investeringer i datter- og tilknyttede selskaper anses for uvesentlig for å bedømme selskapets stilling og resultat, og det er derfor ikke utarbeidet konsernregnskap. Eiendeler bestemt til varig eie eller bruk er klassifisert som anleggsmidler. Andre eiendeler er klassifisert som omløpsmidler. Fordringer som skal tilbakebetales innen ett år, er klassifisert som omløpsmidler. Ved klassifisering av kortsiktig gjeld er tilsvarende kriterier lagt til grunn. Anleggsmidler vurderes til anskaffelseskost, men nedskrives til virkelig verdi når verdifallet forventes ikke å være forbigående. Avskrivbare driftsmidler avskrives lineært over antatt levetid. Kontantstrømoppstillingene utarbeides etter den indirekte metoden. Likviditetsbeholdningen i kontantstrømoppstillingen omfatter kontanter, egne bankinnskudd samt bankinnskudd i mellomregning med forvalterne.

Finansielle omløpsmidler

God regnskapsskikk for ideelle organisasjoner gjør et unntak fra regnskapslovens regler knyttet til finansielle investeringer. Av hensyn til brukergruppens informasjonsbehov kan finansielle investeringer regnskapsføres til virkelig verdi når følgende vilkår er oppfylt:

- (1) Investeringene er notert på børs eller administreres av en profesjonell kapitalforvalter.
- (2) Virkelig verdi av investeringene kan måles pålitelig.

Finansielle omløpsmidler er i årsregnskapet verdsatt i henhold til dette prinsippet. Børsnoterte aksjer og obligasjoner vurderes til virkelig verdi og er vurdert til børskurs pr. 31.12.23. Valutakursen er basert på Norges Banks sluttkurs pr. 31.12.23.

Finansielle anleggsmidler

Aksjer som klassifiseres som anleggsmidler er vurdert etter kostmetoden og nedskrevet for forventet tap. Ansvarlig lån vurderes etter pålydende.

Valuta

Eiendeler og gjeld i utenlandsk valuta bokføres med kursene på transaksjonstidspunktet. Beregnet ikke realisert kurstap på omløpsmidler og kortsiktig gjeld pr. 31.12.23 er kostnadsført etter fradrag for urealisert gevinst opp til urealisert tap innen samme valutaslag. Beregnet ikke realisert kurstap pr. 31.12.23 for langsiktige fordringer og gjeld kostnadsføres; urealisert kursgevinst inntektsføres ikke.

Verdiendring investeringer

Verdiendring består av følgende elementer:

- (1) Urealisert verdiendring på finansielle instrumenter og andre investeringer i løpet av siste regnskapsperiode.
- (2) Tilbakeført urealisert verdiendring på solgte finansielle instrumenter og andre investeringer. Realisert gevinst/tap viser et resultat beregnet ut fra salgssum redusert med historisk kostpris etter FIFO-prinsippet.

Bevilgninger til vedtektsfestede formål

Bevilgninger til vedtektsfestede formål kostnadsføres løpende i overensstemmelse med styrets vedtak.

Skatt

Stiftelsen Fritt Ord er en stiftelse med det ideelle formål å fremme allmenntilgitt virksomhet. Stiftelsen har ikke erverv som formål og er således fritatt for skatt. Dette fremgår av skattelovens § 2-32.

Skattefritaket omfatter ikke resultatandeler i deltakerliknede selskaper, jfr. Skatteloven §2-32 annet ledd.

Stiftelsen Fritt Ord

Noter til regnskapet 31. desember 2023

2. Skattekostnad

Beregnet skatt relaterer seg til resultatandeler i deltakerliknede selskaper.

	<u>Grunnlag</u>	<u>Sats</u>	<u>Skatt 2023</u>	<u>Skatt 2022</u>
Alminnelig inntekt		22,00 %	18 814	64 000
Andel formue	165 896 234			
Bunnfradrag	<u>10 000</u>			
Skattbar formue	165 886 234	0,30 %	<u>497 659</u>	<u>462 000</u>
Sum betalbar skatt			516 473	526 000
Avsatt for lite skatt tidligere år			<u>230 054</u>	<u>124 000</u>
Sum skattekostnad			<u>746 527</u>	<u>650 000</u>

3. Bevilget til vedtektsfestede formål

Bidrag vedtektsfestede formål	95 296 881
Fritt Ord Pris	500 000
Fritt Ords Hønnør	200 000
Stipender	<u>4 675 502</u>
Sum bevilgninger	<u>100 672 383</u>

På stiftelsens hjemmeside, www.fritt-ord.no, gis detaljert oversikt over årets bevilgninger.

Stiftelsen Fritt Ord

Noter til regnskapet 31. desember 2023

4. Lønnskostnader, antall ansatte, godtgjørelser med mer

	31.12.2023	31.12.2022
Lønn og feriepenger	10 307 405	9 735 744
Premie til tjenestepensjon	3 864 878	3 001 139
Andre ytelser	817 532	718 023
Styrehonorar	1 586 314	1 343 182
Arbeidsgiveravgift	2 392 737	2 053 522
Lønn og sosiale kostnader administrasjonen	18 968 866	16 851 610
Lønnsutgifter ifm. Jubileumsboken	517 854	1 278 399
Sum Lønn og sosiale kostnader	19 486 720	18 130 009
Herav seminarkostnader	513 597	550 313
Sum lønnskostnader for aktiviteter som oppfyller formålet	18 973 123	17 579 696
Gjennomsnittlig antall årsverk	9,00	10,20
Lønn og annen godtgjørelse til daglig leder:		
Lønn	1 830 037	1 765 214
Premie til tjenestepensjon	339 560	393 643
Andre ytelser	17 984	29 068
Sum lønn og godtgjørelse til daglig leder	2 187 581	2 187 925
Godtgjørelse til styret (utbetalt)		
Styrehonorar	1 434 050	1 450 950

Det er ikke gitt lån/sikkerhetsstillelsetil daglig leder, styreleder eller andre nærstående parter. Det foreligger ingen avtaler for ledende ansatte eller styret om godtgjørelser utover ordinær lønn og styrehonorar.

Kostnadsført honorar til revisor utgjør kr 187 500 inkl. mva. hvorav kr 187 500 gjelder lovpålagt revisjon.

Stiftelsen Fritt Ord

Noter til regnskapet 31. desember 2023

5. Bygg og innredninger

	Andel Sameiet Uranien- borgveien 2	Inventar	Kunst	Sum
Anskaff.kost pr 01.01.	37 100 430	4 265 544	431 800	41 797 774
Tilgang	0	0	0	0
Avgang	0	0	0	0
Akkumulerte avskr.	10 180 333	4 265 544	0	14 445 877
Bokført verdi	26 920 097	0	431 800	27 351 897
Årets avskrivninger	308 156	0	0	308 156
Økonomisk levetid	99 år	5 år	Uendelig	
Avskrivningsplan	Lineær	Lineær	Avskrives ikke	

Eierandel i sameiet Uranienborgveien 2 utgjør 59 %.

Investeringene er vurdert etter kostmetoden og avskrives planmessig.

6. Aksjer i European Foundation House

	Anskaffelses- tidpunkt	Forr.kontor	Eierandel / Stemmerett	Balanseført verdi
European Foundation House	28.04.2011	Brussel	16,67 %	7 830 000

7. Aksjer i datterselskaper

	Anskaffelses- tidpunkt	Forr.kontor	Eierandel / Stemmerett	Balanseført verdi
Wergelandsv. 29 Holding AS	30.09.2017	Oslo	100,00 %	71 009 013
		Fordring	Årets resultat	Egenkapital
		78 434 974	-	71 008 013

Wergelandsv. 29 Holding AS eier 100% av aksjene i Wergelandsv. 29 AS

Stiftelsen Fritt Ord

Noter til regnskapet
31. desember 2023

8. Andre fordringer

<i>Formålstjenlige investeringer/fordringer</i>		Balanseført verdi
Media Development Loan Fund		22 705 810
The Freedom of Speech Foundation UK, lån 1	67 360 662	
The Freedom of Speech Foundation UK, lån 2	7 491 520	74 852 182
Sum formålstjenlige investeringer		97 557 992

9. Investeringer i tilknyttede selskaper

Investeringer i tilknyttede selskaper

	Anskaffelses- tidspunkt	Forr. Kontor	Eierandel / Stemmerett	Balanseført verdi
TKV Invest AS	2008	Oslo	43,55 %	20 000 000
Cernova AS	2005	Bergen	34,00 %	100 000 000
Avern Security Group Holdin	2021	Oslo	18,50 %	195 575 688
Sum investeringer i tilknyttede selskaper				315 575 688

Under gitte betingelser har Stiftelsen Fritt Ord en forpliktelse til å yte ytterligere kapitalinnskudd på kr 13 400 000 i TKV Invest AS. Investeringene er vurdert etter kostmetoden og nedskrevet for forventet tap.

Fordringer på tilknyttede selskap

	31.12.2023	31.12.2022
TKV Invest AS	2 256 976	2 256 976
Cernova AS	2 975 563	2 975 563
Sum fordringer på tilknyttet selskap	5 232 539	5 232 539

Stiftelsen Fritt Ord

Noter til regnskapet

31. desember 2023

10. Investeringer i andre selskaper

	Anskaffelses- tidspunkt	Eierandel	Kostpris	Balanseført verdi
Relog AS	2021/2023	2,8914 %	166 069 777	141 069 777
Sum investering i andre selskap				141 069 777

Investeringene er vurdert etter kostmetoden og nedskrevet for forventet tap

11. Markedsbaserte aksjer og aksjefond

	Anskaffelses- kost	Markeds- verdi	Balanseført verdi
Arctic Norwegian Value Creation D	75 000 000	100 977 460	100 977 460
Buyandread AS	1 000 000	300 800	300 800
Entra ASA	21 234 289	36 384 928	36 384 928
DEAS Norway Balanced Property Fund AS	84 100 729	68 554 167	68 554 167
Danske Norske Aksjer Institusjon I	64 280 000	69 586 539	69 586 539
Generation Global Equity LLTA USD	222 822 078	236 495 658	236 495 658
Genesis Emerging Markets Investment Company	38 903 456	35 559 370	35 559 370
KLP AksjeNorge Indeks	78 186 697	171 015 962	171 015 962
KLP AksjeVerden Indeks	148 762 761	267 925 362	267 925 362
Nordea Norge Pluss	75 599 399	112 810 576	112 810 576
Nordea Stabile Aksjer Global Etisk	80 331 715	123 744 127	123 744 127
Stewart Investors WW Sustainability VI	68 756 632	98 265 569	98 265 569
T. Rowe Price Global Value Equity Fund Class I10	51 837 080	87 956 166	87 956 166
Sum markedsbaserte aksjer	1 010 814 836	1 409 576 683	1 409 576 683

1.11

Stiftelsen Fritt Ord

Noter til regnskapet

31. desember 2023

12. Obligasjoner

	Anskaffelses- kost	Markeds- verdi	Balanseført verdi
Pengemarked			
Storebrand Likviditet	33 367 719	32 986 508	32 986 508
Nordea Kort Obligasjon III	32 937 914	32 385 063	32 385 063
Norske obligasjoner			
Alfred Berg Obligasjon	61 686 713	67 002 754	67 002 754
Danske Invest Norsk Obligasjon	59 372 313	65 308 071	65 308 071
DNB Obligasjon (E)	67 915 112	67 421 446	67 421 446
Nordea Obligasjon Stars S	60 415 937	64 110 732	64 110 732
Pareto Obligasjonsfelleskap	45 115 045	41 416 296	41 416 296
Globale obligasjoner			
AXA Global Sustainable Aggregate Hdg NOK	84 264 192	83 950 298	83 950 298
DNB Low Carbon Credit E	38 730 000	40 990 476	40 990 476
Payden Global Short Bond Fund Hdg NOK	70 090 112	70 220 420	70 220 420
Pimco Global Bond ESG Fund NOK	91 096 515	88 026 673	88 026 673
Storebrand Global Obligasjon Hdg NOK	72 200 200	72 849 061	72 849 061
Storebrand Global Obligasjon 1-3 B	112 442 333	116 215 668	116 215 668
T. Rowe Price Global Aggregate Bond Fund NOK	95 223 302	84 765 131	84 765 131
Sum obligasjoner	924 857 409	927 648 597	927 648 597

1.12

Stiftelsen Fritt Ord

Noter til regnskapet 31. desember 2023

13. Andre finansielle instrumenter

	Anskaffelses- kost	Markeds- verdi	Balansført verdi
<i>Utenlandske aksjefond</i>			
AKO Fund Ltd NOK - Class C3	23 151 850	103 880 937	103 880 937
AKO Global Ucits Fund - Class CF	50 000 000	106 816 745	106 816 745
Sum	73 151 850	210 697 682	210 697 682
<i>Private Equity</i>			
Verdane Capital VIII	10 718 173	15 296 455	15 296 455
Verdane Freya IX	19 509 224	20 304 522	20 304 522
Verdane EDDA	17 320 533	30 982 348	30 982 348
Herkules Private Equity III	-	-	-
Herkules Private Equity IV	3 857 291	532 775	532 775
Norvestor V	268 041	414 179	414 179
Northzone VIII L.P.	30 179 529	123 705 356	123 705 356
FSN Capital V LP	23 518 162	44 854 675	44 854 675
Argentum Investments Partners	27 141 453	26 943 378	26 943 378
Cubera VIII	14 782 955	29 953 752	29 953 752
Sum	147 295 360	292 987 439	292 987 439
Sum andre finansielle instrumenter	220 447 210	503 685 121	503 685 121

Samlet restforpliktelse knyttet til investeringer i Private Equity: 24 153 467

14. Bundne bankinnskudd

Av stiftelsens totale bankinnskudd utgjør kr 621.021 bundne skattetreksmidler.

15. Formålskapital

Grunnkapital	1 000 000 000
Annen formålskapital	2 476 810 611
Årets aktivitetsresultat	118 447 286
Sum formålskapital	3 595 257 897

16. Pensjonsforpliktelser

Stiftelsen har tegnet tjenestepensjon etter lov om foretakspensjon for alle ansatte. Denne pensjonsforpliktelsen er ikke balansført. Videre finnes det en pensjonsforpliktelse overfor en tidligere ansatt som er balansført med 1,4 millioner kroner.

Stiftelsen Fritt Ord

Noter til regnskapet

31. desember 2023

17. Finansiell risiko

Stiftelsens finansielle risiko kan i hovedsak dekomponeres til henholdsvis markedsrisiko, kredittrisiko og likviditetsrisiko. Risikoen klassifiseres som høy, moderat eller minimal.

Markedsrisiko

Markedsrisiko er risiko for endringer i porteføljens verdi på grunn av endringer i renter, aksjekurser, valutakurser og kredittspreader. Stiftelsens investeringsstrategi medfører at stiftelsen statistisk sett vil få en negativ avkastning hvert 4/5. år. Markedsrisikoen klassifiseres som høy i ett enkelt år, men moderat ut fra stiftelsens langsiktige investeringshorisont.

Kredittrisiko

Kredittrisiko er risiko for tap som følge av at utstedere av renteinstrumenter ikke oppfyller sine betalingsforpliktelser. Kredittrisiko i obligasjonsporteføljen overvåkes blant annet ved bruk av kredittvurdering. Stiftelsens investeringer i obligasjoner medfører at stiftelsens kredittrisiko klassifiseres som moderat/høy.

Likviditetsrisiko

Likviditetsrisiko er risiko for at stiftelsen ikke vil kunne oppfylle sine forpliktelser etterhvert som de forfaller. Stiftelsen har i hovedsak bare prosjektorienterte forpliktelser som kun oppstår av styrets egne vedtak. Styret bestemmer således selv omfanget av disse forpliktelsene. Styret vurderer likviditeten som god og på grunnlag av ovennevnte klassifiseres den totale likviditetsrisiko som minimal.

Elektronisk signatur

Signert av	Dato og tid <small>(UTC+01:00) Central European Time (Berlin)</small>
Taraku, Sylo Norwegian BankID	06/17/2024 15:12:58
Rossavik, Frank Mauritz Norwegian BankID	06/17/2024 15:17:51
Lie, Bjarne Kveim Norwegian BankID	06/17/2024 15:30:39
Solhjell, Bård Vegar Norwegian BankID	06/17/2024 15:37:10
Kierulf, Ewa Anine Norwegian BankID	06/17/2024 15:40:57
BROCHMANN, GRETE Norwegian BankID	06/18/2024 08:46:23
Åmå, Knut Olav Norwegian BankID	06/18/2024 11:14:22
Slapgard, Sigrun Norwegian BankID	06/19/2024 10:06:55

Dette dokumentet er signert med elektronisk signatur. En elektronisk signatur er juridisk forpliktende på samme måte som en håndskrevet signatur på papir. Denne siden er lagt til dokumentet for å vise grunnleggende informasjon om signaturen(e), og på de foregående sidene kan du lese dokumentet som er signert. Vedlagt finnes også en PDF med signatordetaljer, og en XML-fil med innholdet i den elektroniske signaturen(e). Vedleggene kan brukes for å verifisere gyldigheten av dokumentets signatur ved behov.

STIFTELSEN FRITT ORD

ÅRSBERETNING OM VIRKSOMHETEN I 2023

Formål

Stiftelsen Fritt Ord er en privat, allmenntilgjengelig stiftelse hvis fremste formål er å verne om og styrke ytringsfriheten og dens vilkår i Norge, særlig ved å stimulere den levende debatt og den uredde bruk av ordet. Fritt Ord kan også støtte andre sider ved norsk kultur, i første rekke den del av kulturen som gjør bruk av ordet. I særlige tilfeller kan Fritt Ord bidra til å fremme ytringsfriheten i andre land. Stiftelsen har kontor i Uranienborgveien 2, Oslo.

Fritt Ord søker å ivareta sitt formål på to måter: gjennom bevilgning på basis av søknader og gjennom egeninitiert virksomhet (prisutdelinger, stipendprogram, seminarer, prosjekter). Til vedtektsbestemte formål ble det i 2023 til sammen bevilget kr 105,5 mill. etter søknad. I tillegg ble det utdelt kr 0,7 mill. til forskjellige priser og kr 2,4 mill. til stipender, totalt kr 108,6 mill. Kr 7,9 mill. i tilbakeførte bevilgninger for ikke realiserte prosjekter fra tidligere år blir fratrukket den samlede bevilgningssummen. Nettobevilgninger for 2023 blir således kr 100,7 mill.

Året 2023 har vært preget av stor aktivitet i Stiftelsen Fritt Ord. Søknadsmengdene har vært betydelig større enn i et normalår, og antallet søknader har ikke vært høyere siden pandemi-årene, da stiftelsen hadde utlysninger av ekstramidler. Miljøene og formålene som Fritt Ord retter seg mot, har store, udekkede finansieringsbehov. Aktivitetsnivået har vært stort også utenom bevilgningene. Året har vært preget av mangfoldig aktivitet relatert til Russlands krig mot Ukraina – blant annet Fritt Ords Pris til Julie Wilhelmsen og en internasjonal konferanse – og mot slutten av året krigen i Midtøsten. Den internasjonale virksomheten har generelt stort omfang. Dagsorden nasjonalt satte Fritt Ords og Norsk Presseforbunds omfattende rapport om mediedekningen av Baneheia-saken gjennom 20 år.

Priser

Fritt Ords Pris

Stiftelsen Fritt Ords Pris 2023 ble tildelt seniorforsker Julie Wilhelmsen. Hun fikk prisen for å ha bidratt med nyanserende faglig kunnskap i et opphetet offentlig ordskifte, før og etter Russlands invasjon av Ukraina. Ifølge styrets begrunnelse viste hun gjennom dette betydningen av ytringsmot og utøving av akademisk ytringsfrihet i praksis. Wilhelmsen ble tildelt prisen under en seremoni i Den Norske Opera & Ballett 11. mai 2023. Prisbeløpet var på kr 500 000.

Fritt Ords Honnør

Musiker, skuespiller og aktivist Ella Marie Hætta Isaksen ble 8. mars 2023 tildelt Fritt Ords Honnør for sin innsats for minoritetsvern og samiske urfolksrettigheter. 25. september mottok journalist og forfatter Bjørn Olav Jahr Fritt Ords Honnør for grundig og standhaftig journalistikk som avdekket justismord i Baneheia-saken og bidro til foreløpig domfellelse i Birgitte Tengs-saken. Begge tildelingene fant sted i Uranienborgveien 2, og prisbeløpet var i begge tilfeller på kr 100 000.

Free Media Awards: Fritt Ords og ZEIT Stiftung Bucerius' pressepriser til Øst-Europa

Presseprisene er øremerket journalister og medier i Øst-Europa, og er et samarbeidsprosjekt mellom Stiftelsen Fritt Ord og Zeit Stiftung Bucerius. De fem presseprisene ble utdelt under den første Freedom of the Press Week i Hamburg i september 2023, hvor prisvinnere var med i samtaler om kritisk journalistikk i krig og innskrenkningen av ytringsrommet for frie medier

Årsberetning 2023

1

STIFTELSEN FRITT ORD

i Øst-Europa. Med hver Free Media Awards følger et prisbeløp på 15 000 euro. Den ukrainske journalisten og sjefredaktøren Sevil Musaieva i Ukrainska Pravda fikk Free Media Awards for solide og troverdige reportasjer om krigen og dens konsekvenser etter Russlands fullskala-invasjon av Ukraina. Ved å opprette en engelskspråklig versjon sikret nettavisen seg en leserskare lagt utover Ukrainas grenser. Yuriy Nikolov, som er en av Ukrainas fremste undersøkende journalister, fikk Free Media Awards for sine sensasjonelle avsløringer av korrupsjon i Det ukrainske forsvarsdepartementet. Det er spesielt sensitivt å avdekke korrupsjonsskandaler i krigstid, og Nikolovs avsløringer fikk store konsekvenser i Ukraina og internasjonal oppmerksomhet. Fra Georgia fikk den uavhengige, nettbaserte nyhetsplattformen OC Media Free Media Awards for å rapportere om den betydelige innvirkningen Russlands invasjon av Ukraina har hatt i hele Kaukasus-regionen. Lokale nyhetsmedier republiserte OC Medias innhold på georgisk, armensk, aserbajdsjansk og russisk. Nettmediet Reform.by fra Belarus fikk Free Media Awards for å fortsette sin rapportering og undersøkende journalistikk med kilder inne i Belarus fra sitt arbeid i eksil. Den uavhengige russiske nettavisen iStories fikk Free Media Awards for sine undersøkelser av russiske krigsforbrytelser i Ukraina.

Fritt Ord-konkurransen for elever i videregående skole 2023

Temaet for konkurransen i skoleåret 2022/2023 var konspirasjonsteorier. Det ble utarbeidet læringsressurser til skolene, blant annet fagtekster om konspirasjonsteorier. Fritt Ord gjennomførte også lærerseminaret «Den lille konspirasjonsdagen» i samarbeid med Norges institutt for menneskerettigheter (NIM). Det kom inn om lag 200 bidrag fra elever i videregående skole. Prisutdelingen fant sted i Fritt Ords lokaler 4. mai. Førsteprisen på kr 20 000 gikk til Mina Pran Kristensen fra Fyrstikkalleen vgs. i Oslo. Andreprisen gikk til Anna Blikom Vollan, Stavanger katedralskole, og tredjeprisen til Axel von Zernichow Goller, Oslo katedralskole. En studietur til Strasbourg for de tre vinnerne ble arrangert høsten 2023, med besøk hos Den europeiske menneskerettsdomstolen, Europarådet og EU-parlamentet.

Historiekonkurransen for ungdomsskole og videregående skole 2023

Historiekonkurransen «Min familie i historien» ble arrangert for 25. gang. Deltakelsen var svært god, med 966 deltakere fordelt på 735 bidrag fra videregående og 231 fra ungdomsskolen. Vinnerne av årets konkurranse var Tuva Rognås Strømmen (Valdres videregående skole) med teksten «Eit vanleg liv, utanom det vanlege» og Amalie Meek Johannessen (Kråkerøy ungdomsskole) med teksten «Helga – tysker, flyktning, mor og overlever».

Egne initiativer, samarbeidsprosjekter og arrangementer**Baneheia-rapporten**

Norsk Presseforbund og Fritt Ord presenterte i oktober en omfattende rapport om medie-dekningen av Baneheia-saken gjennom to tiår. Initiativet til prosjektet var felles fra de to organisasjonene, inspirert av rapporten i 2022 om deknningen av terroren på Utøya og i regjeringskvartalet. Mediene har i flere faser og på ulike måter sviktet sitt samfunnsoppdrag og sin viktige rolle gjennom mer enn 20 års dekning av Baneheia-saken. Hvorfor og hvordan skjedde det? Rapporten inneholder tre selvstendige undersøkelser og analyser, samt læringspunkter til diskusjon i redaksjonene og i offentligheten. De tre hovedkapitlene i rapporten var: 1) En kvantitativ innholdsanalyse av rundt 3000 oppslag i åtte medier. Denne er gjort av medieanalysebyrået Retriever. 2) En undersøkelse blant aktuelle medier om deknningen, kildebruken og vurderingene i redaksjonene. Denne er gjort av gruppe journalister og redaktører, ledet av Arne Jensen i Norsk Redaktørforening. 3) En forskeranalyse av medie-dekningen, basert på innsiktene i kapittel 1 og 2, samt kvalitative intervjuer med pressefolk, advokater og støttespillere til Viggo Kristiansen. Denne er gjort av Kjersti Thorbjørnsrud,

STIFTELSEN FRITT ORD

forsker ved Institutt for samfunnsforskning. Rapporten vakte stor oppmerksomhet i samfunnsdebatten og førte til erkjennelse av feil i en rekke medier. Presseforbundets generalsekretær og Fritt Ords direktør presenterte resultatene i en kronikk i Aftenposten. I september ble Fritt Ords Honnør tildelt journalist og forfatter Bjørn Olav Jahr for hans innsats med Baneheia-saken.

Civitates

Civitates er et filantropisk initiativ som støtter organisasjoner som beskytter og fremmer offentlige rom (offline og online), frihet til forsamling og organisasjon og til å opprettholde tilgang på troverdig informasjon og ansvarliggjøring av maktsentra. Fondet er etablert av Fritt Ord i samarbeid med flere europeiske stiftelser, og øremerker støtte til feltene «Tech and Democracy», «Media» og «Civic Power». Siden starten i 2018 har Civitates støttet 50 organisasjoner i 18 land med til sammen 10 millioner euro. I 2023 har bekymringene over generativ kunstig intelligens økt i omfang ved siden av de allerede eksisterende utfordringene med big tech og sosiale medier. Organisasjonene som Civitates støtter i «Tech and Democracy», undersøker og deler sine analyser av den drivende arkitekturen bak nettbasert desinformasjon, og de har arbeidet med banebrytende EU-lovgivning for å gjøre plattformene mer transparente og juridisk ansvarlige. Civitates har støttet organisasjoner som Access Now og EU Disinfo Lab i Belgia, som har arbeidet med de første håndhevingene av EUs Digital Services Act (DSA) og Digital Markets Act (DMA). I det europeiske medielandskapet støtter Civitates medieorganisasjoner som har produsert banebrytende og avslørende journalistikk samtidig som de har utviklet nye inntektsmodeller. I feltet «Media» har blant andre Press One (Romania), 444.hu (Ungarn) og Stichting Bellingcat (Nederland) fått støtte til sin operasjonelle virksomhet. I feltet «Civic Power» støtter Civitates organisasjoner som Italian Coalition for Civil Liberties i Italia og Via Iuris i Slovakia, som blant annet samarbeider med unge mennesker for å skape samfunnsengasjement. Civitates støtter de ulike organisasjonene over flere år for å sikre et mer solid fundament, og gir i tillegg mulighetsmidler til å realisere særskilte prosjekter underveis. Fritt Ord bidrar med 200 000 euro i året til Civitates.

Russian Media in Exile Incubator

Russian Media in Exile Incubator ble etablert høsten 2022 i kjølvannet av Russlands fullskalakrig i Ukraina, av Thomson Reuters Foundation med støtte fra Fritt Ord og andre stiftelser og organisasjoner. Etter krigens start var det ikke lenger mulig for Thomson Reuters Foundation og Stiftelsen Fritt Ord å drive journalistikkprosjektet Perspektiv, som hadde arrangert cross-border-programmer for russisktalende journalister og frilansere i Russland, Øst-Europa, Baltikum, Kaukasus og Sentral-Asia siden 2016. Russian Media in Exile Incubator ble initiert for å tilby juridisk assistanse i forbindelse med nye etableringer i ulike land, forretningsplanlegging, rådgivning om operasjoner i nyhetsrommet, digitale ferdigheter og cybersikkerhet til flere av eksilmediene. Så mange som 86 uavhengige russiske medier arbeidet i eksil i Europa i 2023. Fullskalainvasjonen av Ukraina har videre bidratt til at strukturene i mediemarkedet i Belarus er blitt totalt forandret, og de uavhengige belarusiske mediene arbeider i dag i stor grad i eksil. Også flere medier fra Belarus deltar i Russian Media in Exile Incubator. Fritt Ord støtter prosjektet med 75 000 euro per år.

Internasjonal konferanse

Fritt Ord arrangerte i juni 2023 den internasjonale konferansen «What does the Russian Anti-War Movement Look Like?» i Oslo for å utforske mangfoldet i den russiske antikrigsbevegelsen inne i landet og i eksil, og for å sette søkelys på stemmer som står for alternativer til statens narrativer om «tradisjonelle verdier» – en retorikk som har blitt brukt til å rettferdiggjøre krigen og den nye anti-LGBTQ+-lovgivningen. Noen av de viktigste antikrigsstemmene ved siden av russiske uavhengige journalister kommer fra russiske feministiske og skeive bevegelser. Sammen med representanter fra disse miljøene og menneskerettighetseksperter og

STIFTELSEN FRITT ORD

forskere gjorde vi et forsøk på å analysere hvordan det står til med uavhengige russiske medier etter ett år i eksil, og på å diskutere alternative visjoner for Russlands fremtid. Forfatteren og forskeren Alexander Baunov kom for å diskutere sin nye bok «The End of the Regime: How Three European Dictatorships Ended» med Geir Flikke fra Universitetet i Oslo og et publikum som bestod av forskere, studenter, journalister, forfattere og fagfolk som virker i Norge. Pavel Chikov fra AGORA, Darya Berg fra Go by the Forest, Leonid Drabkin fra OVD Info, Irina Dolinina fra iStories, Pavel Kanygin fra Prodolzhenie Sleduet, Alexandra Gulieva fra DOXA og transkvinne og -aktivist Kate Messorosh m.fl. var med i programmet.

Enkelte andre arrangementer

Fritt Ord har arrangert flere seminarer gjennom 2023. 18. mars inviterte Fritt Ord til førpremiere på dokumentarfilmen «Baghdad on Fire» og samtale med regissør Karrar Al-Azzawi om hans debutfilm i samarbeid med Arabiske filmdager, Integral Film og CPH:DOX på Vika kino. Flere styremedlemmer og administrasjonsansatte deltok i planlegging og gjennomføring av den internasjonale ytringsfrihetskonferansen WEXFO på Lillehammer i mai. I samarbeid med Den ukrainske forening i Norge og Oslo Dokumentarkino arrangerte Fritt Ord 31. mai 2023 den første norske visningen av dokumentarfilmen «20 Days in Mariupol» med regissør Mstyslav Chernov i en digital samtale på Vega Scene. Under Mirage Film Festival for the Art of the Real lanserte Fritt Ord og Norwegian Journal of Photography (NJP) den sjettede utgaven av NJP med dokumentariske fotoserier den 12. oktober 2023 på Vega Scene. Plakater med bilder fra boken ble hengt opp i byrommet i Oslo og i en plakatutstilling på Vega Scene under hele festivalen. Den 13. oktober 2023 inviterte Fritt Ord og NJP fotografen Michael Christopher Brown til å vise fram sine nye KI-prosjekter og fortelle om hvorfor han arbeider med KI-teknologi.

6. november stod Fritt Ords prosjekt «Islam i Norge» for et åpent debatt- og samtalemøte om mannsrollene i muslimske miljøer, med særlig blick på gutters situasjon. Hvilke forventninger ligger i mannsrollene i muslimske miljøer? Hvordan møtes de som bryter med eller ikke lever opp til disse forventningene? Kulturell ulikhet, etnisitet, religion og rasisme – er det norske samfunnet i stand til å sikre like muligheter for alle, uansett bakgrunn? Det var samtale mellom Usman Rana, styreleder i tankesmien Wasila og spaltist i Morgenbladet, Linda Noor, daglig leder i Minotenk og spaltist i Dagsavisen og Mohamed Abdi, lærer og skribent. Møteleder var Kadafi Zaman, journalist i TV 2. I samarbeid med Masahat for Arab Culture in Exile og Vega Scene arrangerte Fritt Ord samtalen «Ytringsrommet og krigen i Gaza» 29. november 2023. Etter Hamas' angrep 7. oktober 2023 og Israels militære invasjon ble vi vitne til den blodigste krigen i Gaza i vår tid. I samtalen ble det diskutert hvordan det er å leve med arabisk, muslimsk og jødisk identitet under krigen, antisemittisme, kanselleringer, sensur og selvsensur i institusjoner, doble standarder i utenrikspolitikken i Norge og internasjonalt og utfordringene for redigerte medier. «Debattene om Norges fremtid», som er et egeninitiativ i samarbeid med Ferd, Amedia og Norges forskningsråd, har gått gjennom hele året. Målet er å styrke ytringsfrihet og demokrati gjennom debatter og rundebordsdiskusjoner der mennesker fra vidt ulike miljøer bringes sammen, og gjerne mennesker som ikke ellers preger samfunnsdebatten. Årets debatter hadde temaer som «KI – intelligens uten følelser», samfunnsklimaet i Kristiansand og på Sørlandet etter årene med politisk turbulens og hvorvidt Norges nr. 2-byer er «sovende» og i bakevja.

Oxford-stipend og Reuters Institute

Fritt Ords samarbeid med Reuters Institute for the Study of Journalism i Oxford fortsatte, med det halvårige journaliststipendet «The Fritt Ord Journalism Fellowship – in honour of Preben Munthe». Tarjei Leer-Salvesen mottok stipendet for 2023. Det var åtte godt kvalifiserte søkere. Under oppholdet skrev Leer-Salvesen en oppgave om hvordan journalister kan bruke andre lands innsynsregler til å få innsyn i dokumenter de er på jakt etter. Han sammen-

STIFTELSEN FRITT ORD

liknet innsynsregler i 136 ulike land, med mål om å lage bedre verktøy for gravejournalister. Reuters Digital News Report ble lansert i Fritt Ords lokaler i august. Fritt Ord finansierer den norske delen av rapporten, som lages i samarbeid mellom medieforskere i Oxford og Bergen. Stiftelsen bidrar også til finansieringen av den internasjonale rapporten, som sammenligner mediebruken i flere enn 40 land. 2023-rapporten viste at norske medier i høyere grad enn andre lykkes i å holde oppe interessen for nasjonale politiske nyheter. Rapporten fikk stor medieoppmerksomhet.

50-årsjubileum

Professor Hilde Gunn Slottemos bok om Fritt Ords 50 år lange historie ble fullført for utgivelse i april 2024. Stiftelsen ble grunnlagt 7.juni 1974. Samtidig ble en rekke aktiviteter i jubileumsåret planlagt, bl.a. en utlysning av midler til skolebiblioteker.

Annen utadrettet virksomhet

Styremedlemmer og ansatte har gjennom året bidratt i offentligheten på vegne av stiftelsen. Direktøren har deltatt i offentligheten gjennom en lang rekke foredrag, medieintervjuer og deltakelse i debatter, seminarer og festivaler. Det er også blitt avholdt en svært lang rekke møter gjennom året med personer og organisasjoner eksternt, om spørsmål knyttet til vår virksomhet (bevilgninger, samarbeid m.m.).

Bevilgninger

Det ble i årets løp behandlet ca. 3730 søknader, hvorav 1261 (33,8 %) ble helt eller delvis imøtekommet. Alle bevilgningene fra 2023 er tilgjengelige på Fritt Ords nettsted, i en database hvor de offentliggjøres løpende i etterkant av hver søknadsrunde. Antallet innkomne søknader har økt med hele 21 % siden 2022.

85 % av de innsendte søknadene inngår i Fritt Ords seks ordinære behandlingsrunder. Her deles det ut midler til bl.a. bokprosjekter, seminarer, festivaler, dokumentarfilmer, organisasjoner innen yringsfrihetsfeltet, fotoprojekter, teateroppsetninger og utstillinger.

I 2023 har det vært to spesialutlysninger som til sammen utgjør ca. 15 % av søknadsmassen og 26 % av årets bevilgede midler etter søknad.

Utlysningen Norsk journalistikk, inkludert Den gode kritikken

Høsten 2017 satte Fritt Ord i gang søknadsordningen Norsk journalistikk, der stiftelsen i fire år bevilget inntil 25 millioner kroner årlig til journalistikkprosjekter og kritikkstipender. Ordningen ble i 2022 vedtatt videreført, med samme tildelingsramme som før. I 2023 mottok stiftelsen 429 journalistikksøknader i denne ordningen, og 218 prosjekter ble i alt tildelt kr 20,42 mill. I programmet Norsk journalistikk inngår også stipendordningen «Den gode kritikken», der det deles ut inntil ti årlige stipender til norske kritikere. I 2023 kom det inn 50 søknader i denne utlysningen, hvorav ni ble innvilget med totalt kr 2,25 mill. I alt ble det dermed bevilget ca. kr 22,7 mill. i ordningen Norsk journalistikk.

Utlysning av midler til norske folkebiblioteker

Våren 2023 lyste Fritt Ord for sekstende gang ut midler til tiltak i norske folkebiblioteker. Årets tema var «Ny norsk sakprosa», og det ble lyst ut tilskudd à kr 60 000. Det kom inn 76 søknader, og stiftelsen besluttet å tildele midler til 40 søkere. Til sammen ble det delt ut kr 2,4 mill., fordelt på biblioteker over hele landet.

STIFTELSEN FRITT ORD

STIFTELSEN FRITT ORD

Økonomi

Fritt Ord har samarbeidet med en uavhengig rådgiver, Grieg Investor, om utvikling av strategi og løpende evaluering av porteføljen, og om valg av forvaltere og investeringsprodukter. Kapitalforvaltningen ble utført gjennom investeringer i aktivklassene renter, norske og utenlandske aksjer, private equity-fond, eiendom, hedgefond og pengemarked/bank.

Stiftelsen er egenkapitalfinansiert og har ikke vesentlig gjeld utover de bevilgninger som er gitt til realisering av formålet. Endringen i kontantstrømmen består dermed i å forklare endringen i stiftelsens investeringsportefølje fra 2022. Midlene til realisering av formålet (bevilgninger, priser, egne initiativer mv.) kommer fra avkastningen av stiftelsens kapital. For 2023 var avkastningen positiv (262,6 MNOK) mot -234,2 MNOK for 2022.

Det ble bevilget kr 100,7 mill. til vedtektsbestemte formål. Bevilgningsnivået er lavere enn for 2022, med en nedgang på kr 53 mill. De samlede kostnadene for andre aktiviteter som oppfyller formålet (egne initiativer, samarbeidsprosjekter, arrangementer og drift) utgjorde kr 41,1 mill., og forvaltningskostnadene for investeringsaktiviteter utgjorde kr 2,4 mill. Total formålskapital utgjør ved årets slutt 3,6 mrd. kroner.

Fritt Ord har oppnådd følgende resultat for sine aktivklasser:

Aktivklasse	Fordeling	Avkastning Portefølje	Avkastning Ref.indeks
Aksjer	36,9%	18,99%	20,57%
Obligasjoner	27,9%	4,75%	4,51%
Eiendom	11,4%	-2,82%	-2,82%
Hedgefond	6,0%	20,86%	20,86%
Private Equity	14,4%	5,9%	5,9%
Pengemarked/bank	3,4%	5,18%	3,37%
Totalt portefølje	100,0%		

Fordelingen og avkastningen er basert på rapportering av markedsverdier fra forvalter, og er ikke nødvendigvis sammenfallende med bokførte verdier i regnskapet. (Disse tilsvarer ikke nødvendigvis markedsverdi for alle aktivklasser.) Tabellen viser at i 2023 har stiftelsen hatt overskudd for alle aktivklasser med unntak av eiendom. Stiftelsens formålskapital per 31. desember 2023 utgjorde 3 595 millioner kroner mot 3 477 millioner kroner i 2022. Fritt Ord har utarbeidet en strategi for langsiktig kapitalforvaltning med krav til etikk i de investeringer som stiftelsen foretar. Stiftelsen tilstreber utøvelse av samfunnsansvar i alle ledd av sin virksomhet.

Realavkastning

Overskuddet fra årets investeringsaktiviteter var på 262,6 millioner kroner. I forhold til stiftelsens formålskapital per 01.01. gir dette en avkastning på 7,71 % (2022: -6,15%). Justert for inflasjon (5,5 %) gir dette en realavkastning på 2,21 % for 2023 (2022: -11,95%).

Redegjørelse for årsregnskapet

Det fremlagte årsregnskapet gir et rettvise bilde av stiftelsens eiendeler, gjeld og finansielle stilling ved årsskiftet, samt av resultat og utvikling av stiftelsens virksomhet gjennom året. Det knytter seg ingen vesentlige usikkerheter til årsregnskapet, og det er heller

STIFTELSEN FRITT ORD

ingen ekstraordinære forhold som har påvirket regnskapet for 2023. Per 31. desember 2023 er porteføljen i NOK høyere enn 31. desember 2022.

Oslo Børs avsluttet året med økning i Fondsindeksen og Hovedindeksen, som steg hhv. 11,2% og 9,9% for hele 2023. Globale aksjer leverte hele 26% avkastning, men det var få selskaper som var med på festen utover «Magnificent Seven». Det var «Generativ AI» som ble trenden i 2023. Norske renter steg noe mer enn amerikanske renter i 2023. Norsk 10-årsrente steg med 20 punkter til 3,26% og 3-årsrenter steg med 30 punkter til 3,67%. Inflasjonen i Norge har blitt seg fast mer enn tidligere antatt, godt hjulpet av kronekursen (kilde Grieg/Alfred Berg). Resultatet av forvaltningen vil derfor variere med konjunktorene i norsk og internasjonal økonomi.

Avkastning for stiftelsens totalportefølje er opp 3,92% per april 2024, men det knytter seg fortsatt usikkerhet til den økonomiske veksten. Investeringskomité og styre følger situasjonen tett, og den kortsiktige likviditeten er meget god. Styret er av den oppfatning at forutsetningen for fortsatt drift er til stede, og årsregnskapet for 2023 er satt opp etter denne forutsetningen.

Finansiell risiko

Stiftelsen benytter seg av ulike finansielle instrumenter i forbindelse med styringen av finansiell risiko. Styret skal påse at stiftelsens midler forvaltes i tråd med stiftelsens formål, samt at virksomheten utføres i samsvar med stiftelsens vedtekter og de til enhver tid gjeldende regler. Styret vedtar årlig finansstrategien for det kommende kalenderåret. Denne følges opp i det daglige av en investeringskomité nedsatt av styret. Strategien omfatter langsiktig investeringsprofil, rammer for allokering av aktiva, risiko og etiske retningslinjer. En ekstern rådgiver, Grieg Investor, utarbeider månedlig rapporter som viser avkastning, allokering og transaksjoner. Styret behandler rapportene løpende gjennom året.

Fritt Ords finansielle risiko er moderat, og kan i hovedsak dekomponeres til henholdsvis markedsrisiko, kredittrisiko og likviditetsrisiko. Risikoen klassifiseres som høy, moderat eller minimal. Forholdet er nærmere omtalt under note 17 i regnskapet.

Økonomiske fremtidsutsikter

Fritt Ord har et mål om en langsiktig realavkastning på 4,5 %. Fritt Ords forventninger til fremtidig avkastning er beregnet ut fra dette forholdet. Utdeling til vedtektsfestede formål skal ifølge styrets vedtak utgjøre i snitt ca. 3 % av stiftelsens formålskapital per 01.01. Stiftelsens prognose om budsjettert avkastning for året er imidlertid avhengig av utviklingen i finansmarkedet. Avkastningen er beregnet ut fra forutsetningen om at 2024 blir et normalår, men styret presiserer at det normalt er betydelig usikkerhet knyttet til vurderinger av fremtidige forhold.

Årets aktivitetsoverskudd

Det samlede aktivitetsoverskuddet på kr 118,4 mill. foreslås overført til annen formålskapital.

Styre og administrasjon

Styret

Professor Grete Brochmann er styreleder i Stiftelsen Fritt Ord, mens direktør Bård Vegar Solhjell er nestleder. Øvrige styremedlemmer er førsteamanuensis Anine Kierulf, investor Bjarne Kveim Lie, forfatter og journalist Frank Rossavik, forfatter og utenriksreporter Sigrun Slaggard og forfatter og rådgiver Sylo Tarku. Lie ble innvalgt på årsmøtet i juni 2023, da Christian Bjelland trådte ut av styret.

Årsberetning 2023

8

STIFTELSEN FRITT ORD

I løpet av året ble det avholdt seks styremøter og ett planleggingsseminar. Fritt Ord tilstreber jevn fordeling mellom kjønnene; det var i 2023 tre kvinner og fire menn i styret. Det er likestilling i stiftelsen med tanke på både ansettelser, lønnsbetingelser og arbeidsoppgaver. Av selskapets 11 ansatte er seks kvinner og fem menn. Etter styrets mening er likestillingen godt ivaretatt, og det iverksettes derfor ikke ytterligere tiltak på området. Det er tegnet styreansvarsforsikring for styrets medlemmer og administrerende direktør for deres mulige ansvar overfor foretaket og tredjepersoner, med en forsikringsdekning på kr 40 mill.

Forretningsførsel og administrasjon

Knut Olav Åmås er administrerende direktør og Bente Roalsvig nestleder/prosjektdirektør. Ingvild Bjerkholt, Oskar Kvasnes, Elin Bech Lutnæs og Hanne Vorland er seniorrådgivere. Anne-Lise Sognnes er rådgiver og kokk for Sameiet Uranienborgveien 2. Henrik Pryser Libell er kommunikasjonsrådgiver og Kjersti Bjørkmo administrasjonsmedarbeider i 50 % stilling. Joakim Lie er prosjektleder og Karsten Korbøl koordinator for HIFOs prosjektkonkurranse i historie (20 % stilling). Herkules Forvaltning AS har vært Fritt Ords regnskapsfører, mens Stiansen & Co. AS er stiftelsens revisor.

Styret anser arbeidsmiljøet i stiftelsen som godt. Det er satt i gang flere utviklingstiltak i administrasjonen knyttet til arbeidsprosesser, kommunikasjon og miljø. En arbeidsmiljøundersøkelse ble gjennomført og fulgt opp. Etter pandemien er det innført mulighet for hjemmekontor inntil to dager ukentlig. Det har ikke vært skader, ulykker eller påfallende sykefravær. Fraværet totalt utgjør 2,6 % av avtalte dagsverk gjennom kalenderåret.

Stiftelsen arbeider aktivt for å forhindre diskriminering som følge av nedsatt funksjonsevne, etnisitet, nasjonal opprinnelse, legning, religion eller livssyn. Aktivitetene omfatter blant annet rekruttering, lønns- og arbeidsvilkår, forfremmelse, utviklingsmuligheter og beskyttelse mot trakassering. Fritt Ords virksomhet forenser ikke det ytre miljø.

Oslo, 17. juni 2024

Grete Brochmann
Styrets leder

Bård Vegar Solhjell
Nestleder

Anine Kierulf
Styremedlem

Bjarne Kveim Lie
Styremedlem

Frank Rossavik
Styremedlem

Sigrun Slaggard
Styremedlem

Sylo Taraku
Styremedlem

Knut Olav Åmås
Adm. direktør

Elektronisk signatur

Signert av	Dato og tid <small>(UTC+01:00) Central European Time (Berlin)</small>
Taraku, Sylo Norwegian BankID	06/17/2024 15:13:36
Rossavik, Frank Mauritz Norwegian BankID	06/17/2024 15:18:45
Lie, Bjarne Kveim Norwegian BankID	06/17/2024 15:31:11
Kierulf, Ewa Anine Norwegian BankID	06/17/2024 15:41:42
Solhjell, Bård Vegar Norwegian BankID	06/17/2024 22:17:09
BROCHMANN, GRETE Norwegian BankID	06/18/2024 08:49:47
Åmå, Knut Olav Norwegian BankID	06/18/2024 11:14:53
Slapgard, Sigrun Norwegian BankID	06/19/2024 10:07:58

Dette dokumentet er signert med elektronisk signatur. En elektronisk signatur er juridisk forpliktende på samme måte som en håndskrevet signatur på papir. Denne siden er lagt til dokumentet for å vise grunnleggende informasjon om signaturen(e), og på de foregående sidene kan du lese dokumentet som er signert. Vedlagt finnes også en PDF med signatordetaljer, og en XML-fil med innholdet i den elektroniske signaturen(e). Vedleggene kan brukes for å verifisere gyldigheten av dokumentets signatur ved behov.

Stiansen & Co AS

Statsautoriserte revisorer

Til styret i

Stiftelsen Fritt Ord

UAVHENGIG REVISORS BERETNING

Uttalelse om revisjonen av årsregnskapet

Konklusjon

Vi har revidert Stiftelsen Fritt Ord' årsregnskap som viser et aktivitetsresultat på kr 118.400.000. Årsregnskapet består av balanse per 31. desember 2023, resultatregnskap for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening er det medfølgende årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettviseende bilde av selskapets finansielle stilling per 31. desember 2023, og av dets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder de internasjonale revisjonsstandardene (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet i Revisors oppgaver og plikter ved revisjon av årsregnskapet. Vi er uavhengige av stiftelsen slik det kreves i lov og forskrift, og har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Øvrig informasjon

Ledelsen er ansvarlig for øvrig informasjon. Øvrig informasjon består av årsberetningen, men inkluderer ikke årsregnskapet og revisjonsberetningen.

Vår uttalelse om revisjonen av årsregnskapet dekker ikke øvrig informasjon, og vi attesterer ikke den øvrige informasjonen.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese øvrig informasjon med det formål å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom øvrig informasjon og årsregnskapet, kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen, eller hvorvidt den tilsynelatende inneholder vesentlig feilinformasjon. Dersom vi hadde konkludert med at den øvrige informasjonen inneholder vesentlig feilinformasjon er vi pålagt å rapportere det. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Styret og daglig leders ansvar for årsregnskapet

styret og daglig leder er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet i samsvar med lov og forskrifter, herunder for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge. Ledelsen er også ansvarlig for slik intern kontroll som den finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Telefon: +47 66 84 88 40
E-mail: firmapost@stiansen.no
www.stiansen.no

Postadr.: Postboks 174, N-1378 Nesbru
Revisor-/foretaksnr: NO 962 990 746 MVA
Medlemmer av Den norske Revisorforening

An association of
independent accounting &
financial advisory businesses

Dette dokumentet er signert med PAdES-formatet (PDF Advanced Electronic Signatures) av Signicat. Dette sikrer dokumentet og dets vedlegg mot endringer etter signering.

SIGNICAT

Stiansen & Co AS

Statsautoriserte revisorer

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet må ledelsen ta standpunkt til stiftelsens evne til fortsatt drift og opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for årsregnskapet så lenge det ikke er sannsynlig at virksomheten vil bli avviklet.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon blir vurdert som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke økonomiske beslutninger som brukerne foretar basert på årsregnskapet.

For videre beskrivelse av revisors oppgaver og plikter vises det til <https://revisorforeningen.no/revisjonsberetninger>

Uttalelse om øvrige lovmessige krav

Konklusjon om årsberetningen

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet og forutsetningen om fortsatt drift er konsistente med årsregnskapet og i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av selskapets regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge.

Konklusjon om utdeling og forvaltning

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at stiftelsen er forvaltet og utdelinger er foretatt i samsvar med lov, stiftelsens formål og vedtektene for øvrig

Nesbru, 17.06.2024

Stiansen & Co AS
Pål Stiansen
Statsautorisert revisor
(elektronisk signert)

Revisjonsberetning for Stiftelsen Fritt Ord– side 2

Telefon: +47 66 84 88 40
E-mail: firmapost@stiansen.no
www.stiansen.no

Postadr.: Postboks 174, N-1378 Nesbru
Revisor-/foretaksnr: NO 962 990 746 MVA
Medlemmer av Den norske Revisorforening

AN ASSOCIATION OF
INDEPENDENT ACCOUNTING &
FINANCIAL ADVISORY BUSINESSES

Elektronisk signatur

Signert av

STIANSEN, PÅL

Norwegian Buypass

Dato og tid

(UTC+01:00) Central European Time (Berlin)

06/21/2024 13:09:37

Dette dokumentet er signert med elektronisk signatur. En elektronisk signatur er juridisk forpliktende på samme måte som en håndskrevet signatur på papir. Denne siden er lagt til dokumentet for å vise grunnleggende informasjon om signaturen(e), og på de foregående sidene kan du lese dokumentet som er signert. Vedlagt finnes også en PDF med signatordetaljer, og en XML-fil med innholdet i den elektroniske signaturen(e). Vedleggene kan brukes for å verifisere gyldigheten av dokumentets signatur ved behov.